

عنوان مقاله:

ماهیت دگرگونی شهری در شهر تاریخی مرو

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 11، شماره 38 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

رحیم بردی آنامرادنژاد - دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران

خلاصه مقاله:

در سال های بعد از استقلال کشورهای آسیای مرکزی، فرصتی پیش آمد تا محققان، به فراخور تخصص خود در بررسی های تاریخی، اقتصادی و اجتماعی از این جوامع، به کنکاش بپردازند. با وجودی که شهر باستانی مرو (در ترکمنستان) عمدتاً از سوی مورخین و موسسه های باستان شناسی مورد توجه و تحقیق قرار گرفته است، اما شناخت ماهیت دگرگونی شهر در طول دوره های مختلف تاریخی و تبیین نقش نیروهای تاثیرگذار درونی و بیرونی در این دگرگونی کمتر مورد توجه بوده است. در پژوهش حاضر، روش تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی و داده های مورد نیاز از طریق روش اسنادی-کتابخانه ای و بازخوانی جدیدترین تصاویر پهپادی به دست آمده است. نتایج حاصل نشان می دهد که این شهر در هزاره اول قبل از میلاد جزء ایالت های هخامنشی و در دوره های مختلف تاریخی، توسعه فیزیکی یافته و نام های متعددی به خود گرفته است. در شکل گیری این شهر، دلتای رود مرغاب به لحاظ تامین آب و خاک حاصلخیز نقش مهمی داشته است. نیروهای تاثیرگذار بیرونی از جمله لشکرکشی و استقرار امپراتوری های هخامنشی، اسکندر مقدونی و جانشینان او، ورود اسلام به منطقه و حمله مغول همگی در رونق و یا رکود این شهر به مثابه یکی از چهار شهر بزرگ خراسان در دوران اسلامی، تاثیرگذار بوده است. همچنین عبور راه اصلی ابریشم بر اهمیت تجاری آن افزود و نیز مرو، مرکز خلافت عباسیان در شرق و مقر حکومت سلجوقیان بود. جمعیت شهر در دوره های پررونق تا ۲۰۰ هزار نفر نیز رسید و بعد از حمله مغول، این شهر به کلی تخریب گردید و هرگز به دوران باشکوه خود بازنگشت.

کلمات کلیدی:

دگرگونی شهری، کاوش های باستان شناسی، جاده ابریشم، خراسان بزرگ، مرو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030426>

